

te voorzien; en 3^o. van wege den administratieven omslag. Vooral de oogartsen, wier meeste patiënten met één enkelvoudig consult (brilvoorschrift) geholpen zijn, zullen meer tijd kwijt zijn aan administratie, dan aan het verleenen van hulp. Voor elken bril een omslachtige rekening op de wijze als voor de Rijksverzekeringsbank, voorwaar een prettig vooruitzicht!

Wat is er tegen, ook de specialisten te betalen per ingeschrevene, zoals de huisartsen, of, indien de betaling per verrichting zoo ideaal is, waarom dan de huisartsen niet op dezelfde wijze betaald? Hier te Tilburg bij het afdeulingsziekenfonds worden de specialisten per ingeschrevene betaald, en ik kan verzekeren tot ieders tevredenheid.

Laten de specialisten, vooral de oogartsen, toch tijdig stelling nemen tegen een geestdoodende administratie, die ons dreigt opgelegd te worden.

Tilburg, 13 September 1920.

F. SASSEN.

HERHAALDE KEURING VAN GEZONDE PERSONEN.

Blijkens zijn onderschrift onder mijn rechtzetting van het onjuiste verband, dat PINKHOF legde tusschen het ontbreken van vrije artsenkeuze bij de spoorwegen en het schenden van het beroepsgeheim, zoekt hij dit verband in de herhaaldelijk door de verdedigers van de vaste artsen betoogde noodzakelijkheid daarvan, met het oog op de veiligheid van het publiek. Hij heeft dan echter de strekking van ons betoog niet begrepen; niet doordat wij „de maatschappijen waarschuwen, als er bij het personeel afwijkingen worden waargenomen, die gevaarlijk zijn voor de reizigers”, maar doordat wij het recht hebben een beambte, van wien wij zelfs maar vermoeden, dat hij een dergelijke afwijking heeft, *onmiddellijk* en voor zoolang die duurt, buiten dienst te stellen; behartigen wij de levensbelangen van het reizende en ook (men denke aan wisselwachters en derg.) van het wandelend publiek. Bij geen enkele andere regeling ware zoiets mogelijk, niet bij die, voorgeslagen door VAN BRUGGEN (zie *Tijdschrift*, 1920, bldz. 1296), die aan den bij vrije artsenkeuze gekozen arts per contract de verplichting wil opleggen, zulke gevallen aan te geven (wat wij spoorwegartsen niet eens doen; deze uitzonderlijke schending van het beroepsgeheim schijnt wèl geoorloofd), noch bij die van PINKHOF (zie *Tijdschrift*, 1920, bldz. 1383), die met de meeste edelmoedigheid beschikkend over de kas der spoorwegmaatschappijen, deze lijdens aan gevaarlijke afwijkingen wil laten overplaatsen of met behoud van traktement ontslaan en nu verwacht, dat deze personen zich wel van zelf zullen aanmelden. Maar als zij dit nu (zoo zij het zelve al weten) eens niet doen? Er bestaat ook bij deze klasse van staatsburgers over het algemeen nog een behoorlijke dosis afkeer van leegloopen en aan den dijk gezet worden, zelfs met behoud van traktement. En nu nog maar gezwegen van de individuen, die, verleid door dat levenslange pensioen ter grootte van het salaris, allerlei moeilijk te controleeren ziekten zouden gaan voorwenden.

Dat mijn vriend PINKHOF heftig gekant is tegen het ontbreken van vrije artsenkeuze bij de spoorwegen is zijn goed recht; van een zoo eerlijk en overtuigd tegenstander, van een man ook van zijn gezag, hebben wij echter het recht, te verwachten, dat hij slechts feitelijke en op juiste, onaantastbare gegevens berustende argumenten bezigt in zijn strijd tegen wat hij verkeerd acht.

Amsterdam,
13 September 1920.

D. H. KOETSER,
Voorzitter der Vereeniging van spoorwegartsen.

ONZE KENNIS VAN DE WERKELIJKHEID.

Tot mijn spijt blijft de discussie met TEN DOESSCHATE van weinig beteekenis, omdat hij op de kern der quaestie niet ingaat. Niet alleen toch tracht hij geen verklaring te geven van het feit, dat één soort van phaenomenen voor het praktisch leven onmisbaar is (de soort van gewaarwordingen die juist daarom door den naiven

mensch „goede” gewaarwordingen worden genoemd), maar hij doet ook geen enkele poging om mijn conclusie te ontzenuwen. En op die conclusie: „*de goede phaenomenen zijn het juiste symbool der werkelijkheid*”, komt het aan!

Kampen, 11 September 1920.

J. D. C. KOCH.

De gedachtenwisseling over dit onderwerp is thans gesloten.

Redactie.

DE BESTRIJDING DER TUBERCULOSE.

Het is niet mijn voornemen uitvoerig in te gaan op hetgeen dr. BRENKMAN in het voorlaatste nummer van dit tijdschrift over de tuberculosebestrijding heeft geschreven, maar enkele opmerkingen naar aanleiding daarvan zou ik toch gaarne maken.

De schrijver zegt, dat het hem ongewenscht voorkomt over het werk der N. C. V. nog veel te spreken, omdat vermoedelijk binnenkort het Rijk zal ingrijpen. Voordat hij tot deze conclusie kwam, had hij echter toch al het een en ander gezegd en misschien had ook dit achterwege kunnen blijven. De vereeniging beseft volkomen, dat zij in een stadium van overgang verkeert en dat zij, zich aanpassende aan de veranderde omstandigheden, haar actie op menig punt zal moeten wijzigen en versterken. Die plannen zijn, zooals men dezer dagen in de dagbladen heeft kunnen lezen, reeds aanhangig gemaakt en in het bestuur besproken. Men wil de organisatie wijzigen om den band tusschen de verschillende onderdeelen krachtiger te maken en ook zeer bepaaldelijk aan een verbetering van het tijdschrift zijn aandacht wijden. Deze veranderingen had men, in verband met de benoeming van inspecteurs van staatswege, kunnen verwachten en dadelijk kunnen voelen, gelijk de inzender het nu doet ten slotte, dat het nu niet het meest geschikte oogenblik is voor het opperen van bezwaren tegen den bestaanden gang van zaken.

De heer BRENKMAN maakt er intusschen toch enkele bekend en de eerste is, dat de platen en wandteksten, die men hier en daar kan vinden, blijkens de behandeling, die zij ondervinden van den kant van het publiek, niet bijzonder in den smaak vallen. Het argument lijkt niet zeer krachtig, als althans bedoeld is te zeggen, dat dáárom verandering noodig is. Zou de schrijver het voor mogelijk houden iets van dezen aard te doen vervaardigen, dat door het publiek louter met eerbied bejegend wordt?

Dat het tijdschrift verandering behoeft om te voldoen aan de eischen van een gloeiend propaganda-geschrift, is iets waarover wij niet meer zullen twisten, maar of dat ons dan toegang zal verschaffen tot de harten der artsen, zal de toekomst moeten leeren. Wij moeten er naar streven, dat alle artsen lid worden, meent de schrijver. Ik kan hem verzekeren, dat het te dier zake niet aan pogingen ontbroken heeft en het resultaat is, dat wij een 1200 tal artsen onder onze leden mogen tellen. Maar aller liefde hebben wij nog niet, dat ervaren wij haast dagelijks. Alleen aan ons kan dat echter niet liggen, want men verneemt de klacht uit alle landen der wereld, waar maar aan tuberculosebestrijding wordt gedaan. Zou inderdaad de administratieve rompslomp zooveel schuld daaraan hebben? Die is er zeker, maar het lijkt mij niet billijk die aan de vereeniging te wijten. Waar subsidies gegeven worden, is contrôle noodig en deze brengt weer administratie mee. De regeering gaf haar voorschriften op dat punt en dat was haar goed recht, want zonder behoorlijke contrôle op de besteding kan zij natuurlijk geen geld beschikbaar stellen. De vereeniging zal nu echter van die contrôle ontheven worden en de grief zal dus, voor zoover zij deze actie betreft, niet meer te haren laste komen. Maar opgeheven kan zij niet worden. Zou men dus niet kunnen trachten zich eenigszins in de zaak te schikken? Mogelijk zou men dan ook tot het besef kunnen komen, dat al deze zoo gevreesde papieren toch niet zoo bezwaarlijk in het hanteeren zijn, als men in den aanvang verwacht. Een ondeskundige secretaris en penningmeester, zooals die nu, naar de heer BRENKMAN verzekert, meestal voor de vereenigingen het beheer moet voeren, zal er wel altijd mee